

Spis rzeczy

Wstęp do pierwszego wydania	5
Wstęp do drugiego wydania	7
Rozdział 1. Źródła	9
Źródła narracyjne	10
Dokumenty i archiwa prywatne	13
„Niezamierzone” świadectwa	17
Rozdział 2. Europa na początku XIV wieku	19
Geografia gospodarcza Europy na początku XIV wieku	19
Ludzie w Europie w późnym średniowieczu	23
Scena polityczna	26
Rozdział 3. Społeczeństwo i jego struktury: chłopci, demografia	29
Początek XIV wieku	29
Kryzys ekonomiczny XIV wieku	33
Powstania chłopskie	36
Odrodzenie i zmiany	39
Wschód i Zachód: kontrasty	40
Demografia w późnym średniowieczu	42
Rozdział 4. Społeczeństwo i jego struktury: kler, szlachta i mieszczenie	45
Kler	46
Kler diecezjalny	48
Duchowieństwo zakonne	53
Zakony rycerskie	57
Arystokracja i szlachta	58
Arystokracja	60
Szlachta	62
Rycerstwo i wojna	65
Mieszczenie	66
Niewolnictwo w miastach śródziemnomorskich	69
Wielkość miast	70
Rozdział 5. Teoria i praktyka rządu	72
Polityczne spekulacje	72
Miejsce króla	74
Myśl koncyliarystyczna	79

Królowie i rządy w zachodniej Europie: Francja i Anglia	81
Władze lokalne	84
Królewska administracja w innych częściach zachodniej Europy	86
Późnośredniowieczne zmiany	88
Apanaże	89
Wojna i finanse we Francji	91
Prawo i system przedstawicielski we Francji	95
Anglia: podatki i parlament	98
Szkocja	100
Hiszpania	101
Rada i urzędnicy	103
Władze miejskie	106
Miasta niemieckie: liga hanzeatycka	110
Szwajcaria	111
Rozdział 6. Rozwój polityczny Europy Zachodniej	114
Anglia w XIV wieku	114
Anglia w XV wieku	119
Szkocja	122
Francja w XIV wieku	123
Francja po traktacie w Arras	126
Hiszpania w późnym średniowieczu	129
Wojna stuletnia	135
Korona i poddani w końcu XV wieku	141
Rozdział 7. Włosi i Włochy	144
Północ Italii: Mediolan, Genua, Wenecja	146
Toskania	150
Państwo Kościelne i Rzym	153
Neapol i Sycylia	155
Włoskie ideały i rzeczywistość	157
Rozdział 8. Niemcy i ich północni sąsiedzi	163
Cesarstwo: instytucje i władcy	164
Książęta, arystokracja, rycerze i miasta: niemieckie stany	170
Kurczenie się cesarstwa w późnym średniowieczu	175
Królestwa Skandynawii	178
Rozdział 9. Europa Środkowowschodnia	182
Rozwój scentralizowanych monarchii	183
Krótkotrwałe imperium czesko-węgierskie (1301–1306)	184
Odnowienie monarchii polskiej (1305–1333)	185
Andegaweńskie zwycięstwo nad węgierską oligarchią (1308–1342)	186
Powstanie księstw rumuńskich	188
Ekspansja terytorialna i rządy arystokracji za Jana Luksemburskiego (1310–1346)	189
Konsolidacja monarchii polskiej: Kazimierz Wielki (1333–1370)	191
Monarchia i lojalna magnateria: węgierski Ludwik Wielki (1342–1382)	193
Złote dekady Czech pod panowaniem Karola IV (1346–1378)	194
Zdobycze baronów u schyłku XIV wieku	197

Początek i rozwój władzy szlacheckiej	198
Czechy na drodze do rewolucji	200
Rewolucja husycka (1419–1436)	202
Współrządy Zygmunta i jego baronów na Węgrzech (1387–1437)	204
Początki szlacheckiej wolności w państwie polsko-litewskim (1386–1444)	207
Sejm w okresie bezkrólewia (1437–1457)	209
„Husycki król”: Jerzy z Podiebradów (1457–1471)	212
„Nowa monarchia” Macieja Korwina na Węgrzech (1458–1490)	214
Kazimierz IV Jagiellończyk w Polsce: wzmocnienie monarchii i zdobycze terytorialne (1447–1492)	217
Zwycięstwo szlacheckiej Rzeczypospolitej	218
Rozdział 10. Europa Wschodnia	222
Bizancjum w późnym średniowieczu	222
Cywilizacja bizantyńska	227
Postępy Turków osmańskich	231
Zachód i krucjata	235
Rosja: spadkobierczyni Bizancjum	237
Rozdział 11. Monarchia papieska: Kościół jako państwo	242
Kler i papież	243
Kuria w Awinionie	247
Kolegium kardynałów	250
Wielka Schizma	252
Sobory w Konstancji, Bazylei, Ferrarze-Florencji-Rzymie	256
Odbudowa papiestwa	262
Chrześcijaństwo po soborach	265
Rozdział 12. Więzy: religia	269
Stan łacińskiego chrześcijaństwa	270
Reforma i duchowieństwo	278
Mistycyzm i świeccy	281
Reforma i ortodoksja	284
Herezja	288
Represja wobec herezji: inkwizycja	295
Regionalizm religijny	298
Rozdział 13. Więzy: edukacja, literatura, sztuka	299
Edukacja w późnym średniowieczu	299
Nauczanie tradycyjne	304
Rozwój języków miejscowych	309
Włoskie Odrodzenie	312
Kontakty kulturalne między Północą i Południem w późnym średniowieczu	317
Rozdział 14. Więzy: handel	321
Komunikacja i handel	321
Handel lokalny i jarmarki	325
Handel wielkich miast i wymiana międzykontynentalna	328
Towary handlu dalekosiężnego	330
Techniki handlowe	334
Przemysł	341

Kierunki rozwoju europejskiego handlu w późnym średniowieczu . . .	344
Więzi handlowe	437
Rozdział 15. Przyszłość: Europa i świat	351
Bibliografia	355
Tablice genealogiczne	365
Indeks osób	386
Indeks nazw geograficznych i etnicznych	398
Spis tablic i map	408
Spis ilustracji	409